

DÉLVIDÉK

(BÁCSKAI NAPLO) — POLITIKAI NAPILAP.

— Szerkesztőség és kiadóhivatal: —
Szabadság, IV., Rákóczi-sz. 20.
Telefonszám 300.

Felolvasó szerkesztő:
KÖNYA LAJOS

Szerkesztő:
BERKES MÁRK

— Megjelenik mindennap délután. —
Előfizetési díjak: egész évre 72 K,
félévre 36 K, negyedévre 18 K.

A szociálizálás

Budapesten.

Bázel, jun. 4. A munkások és katonák főtanácsában, mely Budapesten ülést tartott, Kun Béla is beszélt, még pedig a proletárság nyomoráról: örül annak — mondotta —, hogy a burzsoák elpusztulnak az éhségtől, de úgy látszik — folytatta a beszédét —, hogy a nép sincs boldogabb helyzetben:

„Vannak még készletek — mondta —, amelyet azonban úgy kell szétosztani, hogy csupán a munkások fogyasztsák el azokat.

„Kétségtelen, hogy a pénzügyi válság, mely még eddig minden forradalmat kísért, nehezebbé teszi az élelmiszerek érkezését. A Dunántul gazdag vidéke még rendelkezésünkre áll, de ezt a területet is még jobban meg kell szervezni a proletárlelkiismeret szempontjából.“

A Frankfurter Zeitung jelenti, hogy minden ingóságot, mely a gyárakban és raktárakban van Budapesten, be kell szolgáltatni a tanácskormányoknak, mely elhatározta, hogy azokat maga osztja szét a proletárság szükségletei szerint.

Egy vulkán pusztítása.

— 15,000 ember meghalt. —

Amszterdam, jun. 4. Egy tűzhányó kitörése Jáva szigetén teljesen elpusztított 20 falut Breugal környékén; hat más falut pedig ugyanezen a vidéken részleges kár ért. Bilan környékén ugyanezen 11 faluban tett nagyobb károkat a kitörés.

Az áldozatok száma az eddigi becslések szerint tizenötezer ember.

Francia ágyunaszádok a Dunán.

Páris, jun. 4. A „Diligente“ és „Impatiente“ ágyunaszádok a legközelebbi időben elindulnak a Dunára.

Ötezer repülőt vesztek a franciák a háboruban.

Páris, jun. 4. A hivatalos francia veszteséglajstrom szerint 1914. aug. 4-től 1918. nov. 11-éig 5333 repülő vesztett el. Ezek közül 1945-öt (pilótát és megflayelőt) megölték, 1461 eltűnt ez ellenség területén s 1927 a belső francia területen. Ezekhez járul még 2922 sebesült. — Egészen a háborus veszteség az állománynak 61 százaléka.

Vihar és jég Franciaországban.

Chalon, jun. 5. Chalon-sur-Saone környékén óriási forráság után pusztító orkán keletkezett, mely nagy vi-
déseken vonult végig. A jég teljesen elpusztította a szőlőket, melyek pedig igen jó termést ígértek. — A gyümölcsfák termése is tönkrement s a gabonát is leverte a jég.

A spanyol választások eredménye

Madrid, jun. 4. A mostani képviselőválasztások eredménye a következő: Konzervatív koalíciók (mauristák, datisták és clervisták), 42. Liberálisok (demokraták, romanisták, albiták és bosszetisták), 25. Köztársaságiak, 3. Reformista katolikus, 1. Függetlenségi, 2.

A nők választójoga Franciaországban.

A most elfogadott törvényjavaslat első szakasza így hangzik: Politikai jogot kapnak a 25 évesnél idősebb nők, ha kéri a választói lapjára való felvételeüket, az 1884. évi apr. 4-i törvényben előírt feltételek mellett. 2. szakasz. A választói jegyzékbe hivatalból fel kell venni a hazaért a háboruban hősi halált halt katonák fiatal özvegyeit és a katonák anyját.

Az enghieni kaszinó.

Versailles, jun. 4. Seine-et-oise megyének főtanácsa megbizta a prefektust, járjon közbe a belügyminiszternél, Paucsnál, hogy keressen módot a Gená-tó partján épült híres enghieni-Kaszinó újra való megnyitása érdekében, mert az ottani vizgyógyintézet üzembhelyezésére nagy szükség van.

A németek nem fognak fegyvert.

Páris, jun. 2. (A temesvári délszláv sajtóiroda jelentése.) Egy kopenhágai távirat szerint a németek ellenállásra készülnek, ha a szövetségesek a tőlük kért koncessziókat nem adják meg nekik. A németek nem fognának fegyvert és nem is fenyegetőznének ezzel, hogy ilyen körülmények közt nem íratják alá a szerződést, mert azt nem tudnák teljesíteni. Ez azonban a szövetségeseket arra kényszerítene, hogy a szerződés teljesítését saját maguk garantálják és Németországban az uralmat a kezükbe vegyék. Párisban azt hiszik, hogy ezt a hírt német ügynökök terjesztik, hogy ezzel a szövetségeseket Németországgal szemben engedékenységre bírják.

Wilson 14 pontja.

— Tönkreteszi Franciaországot. —

Genf, jun. 4. A párisi szociálistalapok mind feltűnő be-
tűkkel, vezetőhelyen közlik Spitteler Károly svájci költőnek a következő pár mondatát:

Eppen Wilson elnök 14 pontja következtében merül ki, már hónapok óta, a győzelmes Franciaország, remélvén azt a békét, amelyet elnyerhetett volna még a múlt év novemberében, mikor erősen verte az ellenséget. Az bizonyos, hogy az a béke erőszakos béke lett volna, de legalább béke lett volna; a mostani rettenetes ideiglenes helyzet azonban csak súlyosbitja Németország helyzetét és a jövő viszályoknak teljes létszékét teremti meg.

Magyarország

blokádtól marad.

Páris. (A jug. sajtóiroda jel.) A négyes tanács elhatározta, hogy Magyarországot továbbra is blokádtól tartja mindaddig, amíg a viszonyok tökéletesen rendbe nem jönnek.

Tengeri ütközet az angolok és bolsevikiek között.

London, jun. 4. A (Temesvári délszláv sajtóiroda jelentése.) Május 21-én tengeri csata volt a bolsevikiek és a brit flotta között. A bolsevikiek óriási veszteségeket szenvedtek.

Miskolcot megint megszállták.

Budapest, jun. 4. Magyar Távirati Iroda jelenti: A Landler-hadtestben harcoló csapatok megszállták Miskolcot.

Királyi curia

Szabadkán.

A belgrádi központi kormány igazságügyminisztere átiratolt intézett a szabadkai városi tanácshoz, amelyben arról érdeklődik, hogy alkalmas hely lenne-e Szabadka arra, hogy a királyi curiát átelyezzék ide.

A városi tanács a legutóbbi tanácsülésén foglalkozott az átirattal és elhatározta, hogy olyan értelemben válaszol, melyszerint Szabadka mint egyik legforgalmasabb és leglakottabb városa Jugoszláviának, nagyon alkalmas lenne a királyi curia székhelyéül.

A curiát a gimnáziumba helyeznék el, a gimnázium viszont más alkalmas helyre lenne áthelyezve.

Fosztogatás öt halottal.

Összedőlt Zeppelin-hangár.

Szentandrási község határában állott egy hatalmas hangár, melyet a német Zeppelinek részére épített anuakidején a hadvezetőség. Már a novemberi forradalom idején megtörtént, hogy a szentandrási és ujbesenyői lakosság a katonaság által otthagyt hangárt állandóan fosztogatta s mivel a könnyebben elhordható tárgyakat egy-két nap alatt elvitték, újabbán már a hangár hatalmas vaszerkezetét is kikezdték. Ahol csak hozzáfértek, kiszedték a csavarokat, leszedték a könnyebb vaslemezeket, összekötő gerendákat s a lebontott anyagot szekérszámra hordták el a környékbeliek, úgy, hogy az egész építmény már ugyancsak ingott-mozgott. Így történt ez tegnapelőtt, amikor délután 3 és 4 óra között óriási robajjal összedőlt a hangár, több ezer tonna súlyú vaszerkezetet s maga alá temette a fosztogatókat.

Mire az orvosok és mentők a helyszínre érkeztek, egy súlyosan megsebesült ujbesenyői asszonyt, a 35 éves Brück Józsefnét hozzátartozói éppen kocsin akarták elszállítani, de az asszony néhány pillanat múlva meghalt. A romok között különben borzasztó állapotba találták meg az áldozatokat. Összetörtén, egyik-másiknak az agyveleje néhány méternyire kilocsantva, Schank Henrik 22 éves, Schank Alajos 18 éves szentandrási lakosoknak, valamint Jakobs Mihály 35 éves ujbesenyői lakosoknak már csak holttestét lehetett megtalálni. Noll Miklós 20 esztendő szentandrási legény még élve került ki a romok alól, fején 20 centiméternyi tátongó sebből kilátszott az agyveleje, nyakszirtje is eltört, úgy hogy csakhamar ő is kilohelte lelkét.

Az öt halotton kívül a legszorgosabb kutatás után sem lehetett a vasgerendák alatt több holttestet vagy sebesültet találni. A sebesültek ugyanis az összedőlés után ijedükben elmenekültek, hogy felelősségre ne vonják őket fosztogatás miatt.

Kávéházakban kórja

„Délvidék”-en.

A német sajtó a békefeltételekről.

Páris, jun. 3. A temesvári délszláv sajtóiroda jelentése Svájból érkező táviratok arról számolnak be, hogy a német sajtó az utóbbi időben mérsékelt hangon ír az ántánt békefeltételeiről. A német lapok ama véleményöknek adnak kifejezést, hogy Németország ugyan alá fogja írni a békeszerződést, de egyben tiltakozni fog az erőszakos béke ellen. Hir érkezett arról is, hogy a német békedelégáció már elkészült az ellenjavaslatokkal és a napokban átuyítja az ántant képviselőink.

Fiume nemzetközi kikötő lesz.

Páris. A temesvári délszláv sajtóiroda jelentése.) A legutóbbi hírek szerint az adriai kérdésben megágyezés jött létre. Fiumét nemzetközi kikötővé nyilvánították tizenöt esztendőre. Olaszország véglegesen lemondott Dalmáciáról.

A Gyóni-amléktáblát nem távolítják el.

— Somogyi Gyula kérelme és a tanács határozata. —

(Saját tudósításunk.)

Szabadka, június 5

A tragikus véget ért el Gyóni Géza, a kiváló költő emlékére — Szabadka város közönsége emléktáblát helyezett el arra a házra, ahol a költő utóljára lakott s ahonnan 1914 év nyárutóján dicsőséget és halált arató utjára elindult...

Az ünnepély keretében lelepleztet emléktáblát azután a város vette gondozásába.

Most meg kell állapítanunk, — hogy a magyar feliratok eltávolításakor nem akadt olyan kegyeletes kéz, amely a költő emléket őrző táblának az eltávolítására megmozdult volna.

Ezzel szemben Somogyi Gyula, az emléktáblával megjelölt Virág utcai ház tulajdonosa, attól való féltelmében, hogy a magyar feliratu emléktábla miatt kellemetlensége támadhat a szerb hatóságokkal, beadrányt intézett a városi tanácshoz, amelyben házáról az emléktábla eltávolítását kérte. Az ügyet a tegnapi tanácsülés.

sen Váli Gyula városi mérnök referálta és a tanács a következő határozatot hozta:

„Miközben a tanács megállapítja, hogy Gyóni Géza költészete oly kulturális, amely tülemkedik a faji és nemzetiségi érzelem szétválasztó erőin, az egész művelt világ közkinését képszi, azon ház falába elhelyezett emléktáblát, — amelyben a költő utóljára lakott, nem távolítja el, hanem azt költészetének kijáró megbecsüléséjelölül a maga részéről örök időkre fentartani rendeli.

Nehogy azonban a jelenlegi tulajfelizgatott hangulatban kegyetlen kezek által az emléktáblának esetleges megrohngatása megtörténjék, a tanács utasítja a mérnöki hivatalt, hogy az egymás érzelmeit megértő békésebb idők bekövetkeztéig az emléktáblát dászkarukolattal lássa el.

Gyóni Géza emléke ezzel a határozattal teljes elégtételt kapott.

Nincs vonatunk.

— Megszűnt a kereskedelmi élet. —

Saját tudósításunk.

Szabadka június 4

A mai nappal megszűnt a szabadkai üzletvezetőség területén mindennemű vonatközlekedés. Nem indulnak sem személy-, sem gyorsvonatok, de még csak az expressz sem megy el erre, mert annak is itt kella mozdony. Ezt azonban nem lehet adni, mert nincs szén. A pécsi bánya nem ad, mert nem adhat. A villanytelep is emiatt szünetelteti teljesen a munkáját már napok óta.

Megértük tehát azt, amit apárisiak, hogy nincs szénünk. A francia vicclapok mindenféle élet teragnak a párisi fűtőanyaghiányról. Most mi is nevetheünk. De mit is csináljunk? Ha nincs szén, hát nincs szén. A tudósok ugyanis már évtizedekkel ezelőtt kiszámították, hogy pár száz év múlva kifogy a föld méhéből a szén. Képzeljük el, hogy ez az idő már elérkezett. Különben is, nem olyan igen nagy baj, ha nincs szén és nincs vonat. Amíg a közlekedés újra meg nem indul, addig úgy járunk, mint nagyszüleink gyerekkorukban: újra elővesszük a legrosz-

szabb kocsikat is és szükség esetén még a gyerekkocsi elé is fogunk egy aprócska lovat és a rövidbb, 8—10 kilométeres utakat azon tesszük meg. Ilyen már ugyanis jár egy Páris és Szabadka között, mióta a villanyos nem jár.

Előkerülnek mindenünnen a kerékpárok és azok a rossz emberi lábak, melyeken a világot is meg lehet kerülni (utazási igazolvánnyal: mert a világ végéig 10—15 ország határán azt be kell mutatni)

Ha sokáig tart ez a vonat nélküli élet, akkor a kereskedők ismét kénytelenek lesznek ókori módra kocsikon hozatni a legmesszebből is mindenfajta portékájukat, ami azonban a mai vidéki személy és vagyonsbiztonság kétsége folytán kissé nehezen fog menni.

Ha mindezeket meggondoljuk, akkor vesszük csak észre, mennyire szükséges a mai viszonyok szerint berendezett életünkhöz a vonat. Majd furcsa lesz, ha a légi

közlekedés fejlettsége ki fogja szorítani a vonatjáratokat és majd nem azért nem utazunk vonaton, mert nincs szén hanem azért, mert a levegőben gyorsabban utazhatunk. De mikor lesz ez?

A drága testedzés.

Száz kor. egy tenniszlabda.

(Saját tud.) Szabadka jun. 5.

Mindig azt mondták a tenniszre, hogy urisport, uraknak való hiábavaló játékok. De csak mifelénk gondolkoznak így az emberek, — mert a nyugati államokban és különösen Amerikában még a munkában egész héten elfáradt munkás is tenniszszéssel teszi ruganyosakká a tegjait vasárnaponként.

Mifelénk azonban nem sokat törődnek ennek a sportnak fejlettségével. A futball, helyes, a férfiaknak való sport. Nagyon okosan fel is karolják Szabadkán. Még soha sem lehetett annyi goólt, — vagyis futball kaput látni Szabadkán, mint mostanában. A Szegedi-uton mindenfelé készítették egymással szemben két-két ilyen kaput, még egészen kint a fogolytábor közelében is; odáig legalább a gyalogságban is edződik a test, (mert villanyos közlekedésre — mint halljuk — karácsonyig sem lehet számítani).

A nőknek a test edzésével azonban a mi vidékünkön keveset törődtek és törődnek. Pedig, hogy ez is van olyan fontos, — mint a férfiak testedzése, — főleg most, mikor a nők is éppen annyi, sőt sokszor több, szellemi munkát végeznek, mint a férfiak, — az bizonyos. De azért a nőknek nálunk alig van — talán nincs is — más sportjuk, mint a gyaloglás, a séta; az is a közön, a poros levegőben.

Tenniszpályáink végtelenül elhanyagolt állapotban vannak; — még a pálcsi sínes rendbehozva egészen. De ha mind rendbehoznák is őket, akkor is nagy baj van: — nem lehet tenniszabdát venni. Egy labda ugyanis, mely még a háboru elején is csak 12 korona volt, most a szabadkai üzletekben kerek 100 koronába kerül. Aki tehát egy tucatot akar venni, annak legalább 1200 koronát kell rá kiadnia. — De ezt honnan vegyék azok, akik a hivatalokban dolgoznak, görnyednek, akiknek tehát éppen legnagyobb szükségük volna vérkeringésük gyorsítására, frissítésére, az egészségre?

Igy sajnul az emberiség, így látszik meg a háboru hatása minden téren, még a békés sportok terén is.

— Kiknek szabad építési munkát vállalni? Az építészeti miniszterium újvidéki kirendeltsége elrendelte, hogy a jövőben csak oklevéllel bíró építész-mérnökök, megfelelő szakképzettséggel bíró építésszek, kőművesmesterek, ácsok és kőfaragók vállalhatnak építési munkát. A tanács a rendelet értelmében úgy határozott, hogy folyó hó 20-ig a mérnöki hivatal írja össze az oklevéllel bíró építész-mérnököket és a szakképzett mesterakat. A tanács az összeírtak névsorát be-terjeszti az újvidéki építészeti kirendeltséghez.

Avonát és az óra

(Panaszos levél.) Igen tisztelt Szerkesztő Ur! Kérjük, szíveskedjék b. lapjában fölemlíteni a következő esetet. Tegnap, azaz szerdán délben a Palocs és Szabadka között közlekedő vonatra vártunk sokan a szabadkai állomáson. A vonat indulási ideje 2 óra 15 perc. Mi többen már 2 óra előtt ott várakoztunk az állomás előcsarnokában beszélgetve, és mivel nem akartunk tolokodni, nem siettünk a beszállással. — Végre 2 óra 10 perckor rászántuk magunkat, hogy beszálljunk. Mikor azonban ki akartunk menni a peronra, minden ajtó be volt zárva és azt mondták, hogy már elment a vonat. Pedig mi az előcsarnokban levő vasúti óra szerint igazodtunk; — azon még csak öt perc múlva lett volna ideje a vonat indulásának. Tisztelettel kérdezzük most már: a vasúti óra jár-e rosszul, vagy a vonatot indították-e el legalább 6 perccel a rendes és a közönséggel is tudatott idő előtt? Akármelyik eset is forog fenn; akár az óra jár rosszul, akár a vonat indult el előbb, mindenik nagy baj a közönség szempontjából, — mert egyiknek sem szabad megtörténnie. Ha vasúti óra és ha személyszállító vonat, hát azok álljanak a fűtő közönség rendelkezésére, ne pedig fordítva!

Tisztelettel:

Nyolc lemaradt utas.

Milyen egy modern kártyabarlang?

A füzetes detektivregények elevenednek meg ellőttük egy temesvári lap hasábjában, amelyek egy kártyabarlang leleplezéséről tartalmazznak részletes beszámolót. Temesváron ugyanis van még éjszakai élet és ezzel együtt léteznek a vele együttjáró bűnök is. Így az utóbbi időben gyakran elhatárolódott a kártyaszervevény.

A hatóságok természetesen gátat igyekeznek vetni a hazárdjátékok elterjedésének, így azonban csak arra indítja a kártyázni akarókat, hogy titkon tüsszék a nemes szórakozást. Szinte regénybe illő modern felszerelésű kártyabarlangot leleplezték így a temesvári rendőrség a napokban az egyik kávéház pincéjében. A Tátra kávéház kasszájában egy razzia alkalmával az egyik detektiv egy villanycsengő gombját fedezte fel, amelynek látszólag semmi rendeltetése nem volt. Tüzetesebb vizsgálat után megállapították, hogy a drótok a pincébe vezetnek. A pincés berendezése különösen meglepte a detektíveket. A helyiséget egy rács választotta kifelé, az egyik részen volt a kártyaterem, a másik pedig látszólag borospince volt. Amikor a detektívek ennyire jutottak kutatásaikban helyreállították az időközben megrongált vezetékeket és kipróbálták a riasztó berendezést. Megállapították, hogy amikor a kasszában a villamos gombot megnyomták, akkor a pincében megszólalt a rejtve elhelyezett csengő, hogy a játékosokat a veszélyre figyelmeztesse. Egyidejűleg a fentről levezető ajtóval szemben egy villanylámpa gyúlt ki, amelynek az volt a rendeltetése, hogy a netán mégis be-

Fryatt kapitány hamvai.

London, jun. 4. Egy kérdésre válaszolva Bonar Law miniszter a kamarában kijelentette, hogy már megtették a szükséges intézkedéseket, hogy hazaszállítsák Belgiumból Nagy-Britanniába Fryatt kapitánynak a hamvait. Otthonában nagy ünnepek közt fogják újra eltemetni.

tolakodókat elvakítsa s így könnyítse a menekülést. A csengő megszólalása után egy titkos ajtón távozhattak a vendégek. Ez az ajtó egy folyosóra vezetett, amely a szabad udvarra nyílt. Az ajtó előtt egy keresztben egy látra függött, hogy ezzel is azt a látványt keltsék, hogy az ajtót nem szokták használni.

A véletlen segítségével leplezett kártyabarlangot a rendőrség természetesen bezárta és a kevés ellen eljárást indított.

NAPI HIREK.

Tűz van odaát,

s körötte pelyhes állu suhancok és hűtróbis vén kujonok tobzónak vad vihoggással kurjongatva, miként egy megrészegült kannibál „szaltársaság” a frissen fészervált fehér huz illatára. Kormos a szivük és füstös a felkük s a vi-gyorgásuk olyan, mint az égő rő-zse recsegése. — Pattog a tűz, melyben szepültlan tradíciók, szent örökségek, ezüstös aranyból föl-mérhetetlenül értékesebb kincsek hamvadtak el a száraz, kochadt fa közé vetve; — szürke az ég a rája felszóló pernyefelhőtől, mely szélborul a reménykedésre is és a valóban katasztrófális istenve-rés susterzésébe kétségbeesetten riad bele a szenvedők égő lelke-nek haláljajongása, melyhez ha-sonlóan csak a féltrevert harangok tudnak sírni. S vajjon ez volna egy új világ születésének üdvözölő, beköszönő zenéje? ... Kongás, mi a poklokban zajong.

Köszöntés és hála azoknak, kik nekigyűrekeztek, hogy letűriék az emészto lángyelveket, melyeket pyromanikus emberek tapsol-va csodálnak odaát s melyeknek balga megkívánói lappanganak emerre is.

No csak induljatok tüzes lélek-ke! a tüznek s a hűfejű sárkányt, mely azt okádja, dőljétek szűgyön s marcangoljátok szét szörnyű szívet. A lánzsátok szent ere-lye lesz, mit hódolatos benső-séggel csókolnak majd késő uno-kák.

Halljátok süvöltöni a vészkiál-tást megint, melyet a honfészer-vétől Döblingben leszunyadt óriás intonált egykoron: „Zavar-nak vezéreltetett a nemzet! ... Még tán van idő a később többé nem fékezhető tüzeket oltani, sok azonban már nincs!”

A tűz rég fölesapott! Legalább most lokalizáljátok! S aztán fojt-sátok meg! Hadd keljen ki a po-rából élemedett Phönix!

— Temesvár sorsa Páris. A temesvári délszláv sajtóiroda jelentése. A párisi békekonzferen-cia 6-ös tanácsa, amelyben a nagy-hatalmak külügyminiszterei fog-lalnak helyet, hajlandó Romániá-nak Temesvárra való igényeit el-ismerni azzal a feltétellel, — ha Szerbiát más részen rekompenzál-

ják. A délszláv delegátusok azon-ban megmaradtak ama követelé-sük mellett, hogy Temesvár és Temes-megye északi részének sor-sát népszavazás útján döntsék el. A kérdésben nem történt még döntés, mert előbb még a négyes tanács, az érdekelt nagyhatalmak miniszterelnökeinek tanácsa és a pleaum fog dönteni.

— Herczl József nem kap hatósági cukrot. A közlele-mezési hivatal értesíti a közönséget, hogy akik eddig Herczl József VI. Petőfi utcai kereskedőtől kapták a cukrot, a legközelebbi cukorkiosz-tásnál már Gabriel Simon V. kör, Köteles utcai kereskedőnél kapják meg cukorjárautóságukat.

— A sz. Rókus és a nagy-fényi templom kijavitása. A sz. Rókus és a nagyfényi róm. kath templom tetőzetének a ki-javitása céljából a tanács Dohány Zoltán helybeli kereskedőtől 12000 tetőcserepet rendelt.

— Nem működik a tele-phon. A villanygyár áramszünetel-tetése folytán a telefonszolgálat az egész város területén megszűnt.

— Petrograd elesik. Lon-don. (A temesvári délszláv sajtó-iroda jelentése.) A Krasznaja Gorka erdő bolsevik őrsege fel-lázadt. Ez a körülmény siettetti Petrograd elesését.

— Az oláhok Beszarábiá-ban harcolnak a bolsevik-ek ellen. Nagyszében. (A temesvári délszláv sajtóiroda jelen-tése.) Beszarábiában Calarasi kör-nyéken román és bolsevik csa-patok között összeütközésre került a sor, melyben a bolsevisták vere-séget szenvedtek. A front többi részén kisebb tüzelés.

— Német-Ausztria 15 na-pig tanulmányozhatja a békefeltételeket. Páris. (A temesvári délszláv sajtóiroda je-lentése) Pénteken délben Saint Germainban átadták a német-osz-trák delegátusoknak az antant bé-kefeltételeit. A most átadott bé-kefeltételek a szerződésnek csak egy részét képezik. A szerződés szövege hetvenezer szóból áll és az antant tizenöt napot adott az osz-trák delegátusoknak a szerződés ta-nulmányozására. Az osztrák béke-szerződés a napokban elkészül és ezt nyomban átadják az osztrák delegátusoknak.

— Nyolcórai munkaidő a fogorvosnál. A nyolcórai mun-kaidőről és az ahhoz ragaszkodó szociálmuzsról mondtunk el egy humoros esetet, amelyet egy fran-cia vicelapban láttunk. A páciens ott ül dagadt arcával a fogorvos székében. A fogót már a fogára tette a orvos és félig kinn van már a fog, de az óra már 6 ot üt (rendelés d. e. 8—12 és d. u. 2—6) s e pillanatban a fogorvos nyu-godtan eleriszi a fogát, rajtahagy-ja a fájós fogon és bejelenti, hogy vége a munkaidőnek, 6 tovább

nem dolgozik. A betegfogu em-ber ordít, szeméi előtt karikák vannak a levegőben, de nincs ir-galom: fő a pontosság, fő a nyole-órai munkaidő pontos betartása. Hadd üljön ott a páciens másnap reggel nyolc éráig, amikor újra megkezdődik a foghuzás hivatalos ideje!

— Az amerikai flotta ké-szen áll. London. (A temesvári délszláv sajtóiroda jelentése) A Times egy koblenzi távirata sze-rint a negyedik és ötödik ameri-kai hadosztályt felmentették a frontszolgálat alól és ezennél csu-pán ellátási szolgálato: fog teljesí-teni. Koblenzben nagy érdeklődé-sel tárgyalják azt a kérdést hogy a németek elfogadják-e az antant békefeltételeit, vagy szükség lesz-e újabb fegyveres beavatkozásra? Az amerikai flotta minden egy-sége készen áll arra az esetre, hogy újra akcióba lépjen.

— Az oláhok gyűléseznek Erdélyért. Nagyszében. (A te-mesvári délszláv sajtóiroda jelen-tése.) Múlt hó 25 éa Bukarestben nagy népgyűlést rendeztek. me-lyen követelték Erdélynek Romá-niához való csatolását.

— Az angolok Luga kikötő-ben vannak. London. (A te-mesvári délszláv sajtóiroda jelen-tése.) Luga kikötőben Petrograd-tól százhatvan kilométernyire brit csapatok szállottak partra és a környékbeli falvakat elfoglalták. A lett és fehér gárda csapatai Nar-va-Krasznaja mellett egyesültek.

— A Műpártolók Köre f. hó 7-én a városi színházban a Gyermekek nap javára jótékony előadást rendez, melynek próbái a színházban már serényen foly-nak. A jelek sejtetik, hogy a Mű-pártolók Körének a múltban elért sikereit ezen előadás is gyarapí-tani fogja.

— 16 éven felüli utcai lapelárusítókat (rikkanco-skat) sürgősen felvesz jó fi-zetéssel a „Délvidék” ki-adóhivatala.

MOZI.

A Lifka-Mozi műsorából: Saját villanyfejlesztő telep

— Hétfőtől—csütörtökig: Hen-ny Porten és Mia May két tündöklő szépségű filmdiva feno-menális színjátéka Magányos sár dráma 5 felvonásban, főszereplő Mia May. Szereltem ssa-va színjáték 3 felvonásban. Fő-szereplő Henny Porten.

Péntek—vasárnap. A saison monstre-attrakciója A zsidónő Halevy világhírű operája nyomán 5 felvonásban eredeti zenével Főszereplők a wieni operaház tag-jai. Ennek a klasszikus filmoperá-nak drámai erőttől duzzadó tárgya szindus jelenetekkel van tele.

Nyomatott a kiadóvállalatban, Sz. Antal Nyomda és Irodalmi Vállalatnál szűkebbeset könyvnyomdájában Szabadka.

Feladás szerkesztők telefonnumra Pálos 34.

7575 szám tan. 1919.

Hirdetmény.

Az építkezési Minisztérium újvidéki iktárságának 101/919 sz. rendelete alapján felhívom mindazon építézeket, mérnököket, továbbá iparrendésyes építésmestereket, kőműves- és kőfaragómestereket, akik Szabadka város területén tervezéssel nem hivatalból is foglalkoznak: hogy összeírás céljából f. évi június hó 20 án mérnöki hivatalban a hivatalos órák idején jelentkezzenek.

A jelentkezéskor a képesítés okmányokkal (valamelyik műegyetem oklevele, építésmesteri oklevél és ipar igazolvány, kőműves-, és kőfaragó-mesteri oklevél és ipar engedélyei) igazolandó.

Aki a jelentkezést és a képesítést igazolását elmulasztja annak tervei hatóságok által tárgyalásra elfogadtatottai nem fognak.

Szabadka 1919 évi június 4.

Dr. Matievics István sk. polgármester.

Mözgazdaság.

Mezőgazdasági gépgyár és vasöntöde részvénytársaság.

A vállalat közhíré teszi, hogy 750 000.- korona eddig teljesen befizetett részvénytőkéjét egy és egy negyed millió koronára emelte fel. Az alapítókemelését, mint ahogy ez a rendelkezésünkbe bocsájtott alábbi felhívásból is kitűnik, a tervezetnél szélesebb keretű üzem kiterjesztése tette szükségessé.

Az alapítókemeléssel egyben eleget ohajt tenni a vállalat annak az általános megnyilvánult óhajának is, hogy a vállalat érdekkörébe bevonassanak az üzemel kapcsolatos ipari vállalatok és a szakmával rokon mezőgazdák, iparosok és kereskedők. Az új kibocsátással tehát új termelő tényezőkkel egészül ki a vállalat, de nem fordul a tuncya, pusztán kan után sóvárgó tökéhez.

A jegyzések gyűjtésével és a jegyzett összegek átvételével az igazgatóság tagjai biztatnak meg, akiknél az alábbi felhívásba is betekintés nyerhető.

Továbbá jegyezhető a vállalat városi műhelyében Simon László igazgatónál, (Óder utca) és a vállalat telepén (Ecső-féle malom, Majsai-ut kezdete, vasúti felüljáróval szemben) hétköznapokon (fél 4 től 6-ig délután). A részvényjegyzés koncentrációja valamelyik bankintézetnél a mai aktuális viszonyok folytán nem volt keresztülvihető.

Az új részvények kibocsájtási árfolyama 250 korona.

Az aláírás záróideje 1919. június 15-én d. e. 12 óra. A jegyzet részvények tekintetében a határozathozatal és ehhez képest az alapszabályok 7. és 8 §-ának megfelelő módosítása annak a rendkívüli közgyűlésnek hatáskörébe fog tartozni, amely 1919. június 23.- d. e. 10 órakor fog a gyártelep irodahelyiségében megtartani, melyre az aláírók ezennel egyezerszerűen meg is hívótnak.

Tégla

eladó V. kör, Bajai-ut 541

**Kékkő
Kénvirág
Kávé
Hadi Kávé
Steeringyertya
Liszt és
Szőlőkötöző
Gyanta
Teavaj
Frankkávé
Rizs
Zsirszóda**

Kapható,
Nojcsék-Géza
üzszernagykereskedőnél.
Telefon 222.

Ugyanott egy fiu tanoncul felvétetik

Tűzifa

Tűzifanasábot kevés doronggal nagyobb mennyiségben ajánlunk szén helyett az Újvidéki településeknél.

Ernst János és Fiai

Mész kapható

nagyban és kicsinyben
a Gazdaszövetkezetben
Eötvös-utca 115 sz.
raktárában minden

d. u. 2-5 óráig

A raktár Breuer és
Löwy bórkereskedők
(Geiger-ház) udvarában.

**Malusev iroda
hirdetése.**

Bor eladó garantált tiszta prima minőségű tegnemesebb fajakból 90 hektó fehér 30-hektó vörös 1918 évi termés: Cim megtudható Malusev ircdában edénypiac. 574-3

„Ferenc József“ öltöny 3 drb. azonnala eladó. 336 562-1

Reinitzfalván kerestetik egy ház megvételre 534-1 563-1

Motorkerékpár „Ruch“ azonnala eladó. 341. 356-1

**Tiszta
Gyapjuszövetek,
Bélésárúk és
Selymek eladása**

nagyban és kicsinyben legolcsóbb árak mellett.

Strassernál

IV. kör, Damjanics-u. 62. szám a tanítóok képezde átelejében.

**TÖBB
ujságkihordó leány
felvétetik
a Délvidék Kiadóhivatalában**

Apróhirdetések.

Egy szó ára 30 fillér. A legkisebb hirdetés 3 kor Felvételre hirdetési lapokban a kiadóhivatal ad Telefon 300.

Szülő őrzésre keresünk rokkant, baleseti sérültet, öregembert. Fölvétetik a betegsegélyzőben. 549-1

Perfekt német, keresztény kisaszszony, 8 és 5 éves gyermekek mellé, ki egyben zongorában is jártes, adja be ajánlatát a kiadóba. 550-3

Eladó téglá, cserép, gerendák, vaskapu, nád, ablak, ajtók, zsákok teknő, Gréci-utca 154. 552-1

Két szobás lakást megfelelő mellékbeliségekkel esetleg kisebb ház bérbe kerestetik. Cim a kiadóban. 543

Egy sarokház szabadkézből eladó Erdő-u. 76. sz alatt 566-2

Írógép használatra kiadó. I. kör, Ács-u. 331. 555-2

Urino jobb családhoz házvezetőnőnek ajánlkozok, ki a főzést, kert, tej, baromfi kezelésben szaképzett. Cim a kiadóban. 554-2

Egy jó megjelenésű jó családból származó érettségizett 25 éves izr. fiatalember kereskedő házba beházásodna vagy egy üzlet átvételéhez nagyobb hozománnyal rendelkező leányt vagy fiatal özvegyet feleségül venne. Csakis feltétlen intelligens családok fényképes ajánlatait „Diskretió“ jellegre kiadóhivatal továbbít. 488-3

74.000 koronáról szóló betét szabadkai hitsbanknál 1000 korona jutalék fejében eladó. Gyümölcs pálinka is eladó. Schmidt Dietrich Köveitiroda Bácsfeketehy Telephos 9 571-3

Urneany gyermekek mellé, vagy házikissaszszonynak ajánlkozok Postafiók 43 Óbecse 472-2

Férfiruha és öszikabátok eladók. Rákóczi u. 19.

Ujvidék, 1919. május hó

T. Cz.

Szíves tádomására hozzuk, hogy Hölzl Simon úr (a helybeli Farkas Mór uriszabó cég nyole éven át volt szabéza) Grünberger Mór 15 év óta fennálló uriszabó céghez mint egyenjogu társ belépett és uriszabó üzletünket

Hölzl és Társa

törvényes bejegyzet cég alatt Ujvidéken, Kossuth Lajos utca 52. sz. házban fogjuk vezetni.

Raktáron tartjuk a lejobb minőségű szöveteket, elsőrendű munkeserőkkel rendelésünk, kik saját műhelyünkben felügyeletünk alatt dolgoznak, s egy ezen körálmény, valarint Hölzl ur elsőrendű szaképzettsége lehetővé teszük, hogy a legkényesebb igényeket is kielégíthessük.

Midőn Önt a legelőzékenyebb és a viszonyokhoz képest, legszolidabb kiszolgálásról előre is biztosítjuk, kérjük vállalatunk nagybésű támogatását és vagyunk teljes tisztelettel

Grünberger és Hölzl.